

Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

Duben 2024

Ročník 5, číslo 42

*Hospodin je můj pastýř, nebudu mít
nedostatek. Dopřává mi odpočívát
na travnatých nivách ...
(Žalm 23,1-2)*

OBSAH

Bůh chce, aby všichni byli spaseni -jk-	3
Tři otazníky nad prvními kapitolami Genesis <i>Andy McIntosh</i>	8
Povinnost křesťana (ne)poslouchat občanskou autoritu <i>Matt Slick</i>	15
Měl by se křesťan zajímat o konspirační teorie? <i>GotQuestions.org</i>	20
Nebojte se, ale bojte se! <i>František Hrdlička</i>	22
Kdy opustit církev? (2. část) <i>Jeff Robinson</i>	25
Autorita a vedení <i>Clifford Pond</i>	27

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**
 Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5
 Odp. redaktor Jaroslav Kernal
 © Spolek Soli Deo Gloria
 www.solideogloria.cz
 kernalj@solideogloria.cz
 Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)
 Vychází měsíčně.
 Ev. č.: MK ČR E 24450
 Tisk: Tisk Pětka
 s.r.o.,
 Horova 1631
 252 63 Roztoky

SOLI DEO GLORIA

*Bože, povstaň, rozsud' zemi, dědič-
ně ti patří všechn pronárody. (Ž 82,8)*

Bůh je Pánem, vládcem a maji-
telem celé země se vším, co je na
ní. Pán Ježíš při svém odchodu z té-
to země řekl svým učedníkům, že
mu byla dána veškerá moc na nebi
i na zemi (Mt 28,18). A kromě
toho je ujistil, že s nimi (i s námi)
bude až do skonání věků (v. 20).

Proto se můžeme směle připo-
jit k Asafovu volání z výše uvede-
ného žalmu a volat k Bohu, aby
navštěvoval zemi svými soudy, aby
rozdrtil svévolníky, aby dal odva-
hu svým věrným dopomoci nuz-
nému a sirotkovi k právu, aby dal
moudrost a sílu svým vyvoleným
zjednat spravedlnost poníženému
a chudému a vyrvat nuzného ubo-
žáka svévolníkům z rukou (Ž 82).

Také v tomto čísle časopisu na-
jdete články, které vám pomohou
lépe poznávat Boha a jeho Slovo,
jeho záměry s námi jako jednot-
livci i s Božím lidem, tedy s církví
živého Boha, která sloupem a opo-
rou pravdy (1Tm 3,15).

Jaroslav Kernal

BŮH CHCE, ABY VŠICHNI BYLI SPASENI

–jk–

To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu. Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas. (1Tm 2,3–6)

Bůh chce, aby všichni byli spaseni (v. 4)

To je důvod, proč se máme modlit za všechny lidi. Ukazuje to na velikost Boží dobroty, na to, jak se „nadmíru rozhojnila milost našeho Pána“ (1Tm 1,14). Bůh je milosrdný, a jako se rozhojnil hřích, rozhojnila se i milost. Jak ale rozumět tomu, že Bůh chce, aby všichni byli spaseni? Vždyť z dalších míst Písma dobře víme, že všichni spaseni nebudou. Např.:

*Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a **mnoho** je těch, kdo tudy vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a **málokdo** ji nalézá. (Mt 7,13–14)*

Bůh Bible je neomezený a všemohoucí Bůh. Nijak se neomezil kvůli tomu, aby vyvýšil člověka, aby člověk mohl být svobodnější a svrchovanější než Bůh sám. Boží slovo popisuje Boha, který je naprosto svrchovaný! On je „Král věků“ (1Tm 1,17)! Dělá všechno, co chce (Ž 115,3). Není nijak omezen, ani nemůže být – jinak by nemohl být Bohem.

Všechno, co Hospodin chce, to činí na nebesích i na zemi, v mořích i ve všech propastných tůních. (Ž 135,6)

Jak je to tedy s Božím chtěním v našem textu? Chce tedy Bůh, aby lidé byli spaseni? Ano! Náš text to říká. Jak to, že tedy všichni spaseni nebudou? Bůh udělá přesně to, co vždycky chce udělat. Nikdo a nic mu v tom nemůže zabránit. Nebúkadnesar vyznal (Da 4,32):

[Bůh] Podle své vůle nakládá s nebeským vojskem i s obyvateli země. Není, kdo by mohl zabraňovat jeho ruce a ptát se ho: „Co to děláš?“

Ve stejném smyslu píše Pavel křesťanům do Efezu (Ef 1,22), že Bůh působí všechno rozhodnutím své vůle. Není a nemůže být nic, co by se vymklo Boží kontrole, ve smyslu Božího aktivního dohledu a působení. Pokud by toto byl význam našeho textu, potom by si musel protirečit s mnoha jasnými pasážemi v bezprostředním i širším kontextu. Musíme tomu tedy rozumět tak, že to ukazuje na Boží charakter, na jeho dobrotu a lásku. Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli k poznání pravdy. Skutečnost, že všichni spaseni nebudou, ukazuje na Boží svatost a spravedlnost. O Bohu čteme:

Což si libuji v smrti svévolníka? je výrok Panovníka Hospodina. Zdalipak nechci, aby se odvrátil od svých cest a byl živ? (Ez 18,23)

Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si to někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. (2Pt 3,9)

Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli poznání pravdy. Bůh nestvořil člověka pro smrt, ale pro život. Bůh je život a smrt je Boží nepřítel, proto Bůh nemůže toužit a ani netouží po smrti svévolníka. Ale protože je spravedlivý, nemůže nechat svévoli a hřích bez potrestání. Bůh připravil veliké slavné spasení, ale hříšný člověk ve své vzpouře zatvrzele odmítá Boží milost.

Je jediný prostředník mezi Bohem a lidmi (v. 5)

Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš... (1Tm 2,5)

Tady se projevuje velikost Boží milosti. Člověk se vzbouřil proti Bohu, ale Bůh přesto ustanovil prostředníka mezi sebou a lidmi. Hřích vytvořil nepřekročitelnou propast mezi člověkem a Bohem. S prvními

lidmi se Bůh procházel v zahradě Edenu. Ale po jejich vzpouře je vyhnal ze zahrady, kterou pro ně vysadil a k přístupu do zahrady postavil cheruby s plamenným mečem. Svým hříchem člověk zničil svůj vztah s Bohem. Ale ještě dávno předtím, než k tomu došlo, Bůh připravil a ustanovil prostředníka, vykupitele, který jako:

... beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa a přišel kvůli vám na konci času. (1Pt 1,19–20)

Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny. (Ga 4,4–5)

Je zjevné, že spasení jednotlivce není konečným cílem. Cílem také není napravit, co bylo poničeno pádem v zahradě Edenu – cíl je mnohem větší a vyšší, vznešenější a dokonalejší. Tím konečným cílem je oslavit Krista skrze jeho církev, skrze společenství svatých, skrze nevěstu. Aby k tomu mohlo dojít, musel zde být prostředník, který by nám mohl zajistit přístup k Bohu. Musel to být lidský prostředník, ale nemohl to být hříšný prostředník. Musel to být prostředník, který může zastoupit celou lidskou rasu. První Adam byl prostředníkem našeho hříchu a všichni, kteří jsou v Adamovi, tedy celé lidstvo se podílí na Adamově hříchu, na vzpouře proti Bohu. Tuto vzpuru svým jednáním jenom rozhojňujeme.

Proto jediný Boží syn, odložil svou slávu, ponížil se a vzal na sebe tělo, jako má smrtelný člověk, stal se jedním z lidí. Boží syn se skrze Marii stal potomkem Davidovým. Nebyl počat jako jiný člověk, ale byl počat Duchem svatým, nezdědil tedy hříšnou podstatu Adamova lidství, přesto se narodil jako člověk a byl plně a dokonale člověkem. Jedině jako člověk mohl zaplatit za lidský hřích a jedině jako Bůh mohl přinést odpovídající cenu za provinění proti nekonečnému Bohu. Jediný prostředník, který může být – Bůh a člověk v jedné osobě – Kristus Ježíš, přišel, aby zachránil hříšníky a skrze něj nás Bůh usmířil sám se sebou (2K 5,18). Na Kristově prostřednictví je zdůrazněno jeho lidství, protože se neujímá andělů, ale ‚potomků Abrahamových‘ (Žd 2,16). Stal se člověkem, aby:

...svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla... Proto musil být ve všem jako jeho bratří, aby se stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě a mohl tak smířit hříchy lidu. (Žd 2,14.17)

Ježíš je smírnou obětí za všechny (v. 6)

... který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas. (1Tm 2,6)

Máme se modlit za všechny lidi, protože Kristus dal sám sebe jako výkupné za všechny. Je to něco podobného, co jsme viděli ve čtvrtém verši. Co je to ale výkupné. To je cena, která byla zaplacená za propuštění otroka. Je to směnná záležitost. Není to nějaký neomezený kredit, který sice můžete čerpat, ale také nemusíte, když nechcete. Zaplacením výkupného se mění majitel. Lidé nejsou v nějakém neutrálním stavu. Člověk je jako potomek Adama otrokem hříchu. Jsou jen dva druhy otroků – otroci hříchu a otroci spravedlnosti (Ř 6,17–18). Neexistuje nic mezi. A otrok se prostě a jednoduše nemůže rozhodnout, že změní svého pána nebo že se dokonce stane svobodným. Je otrok. Nemá takovou možnost. Možná by i mohl udělat rozhodnutí, ale nemá žádnou moc jednat podle něj. Jediný způsob, jak může změnit svůj stav, je vykoupení. Někdo přijde a zaplatí za něj výkupné. Abychom mohli přestat být otroky hříchu, potřebujeme vykoupit z otroctví hříchu, zoufale potřebujeme vykupitele, který za nás zaplatí cenu. Abychom my mohli žít, musí někdo jiný zaplatit cenu za hřích, a tou cenou je smrt! Přesně to se stalo na kříži. Kristus dal sám sebe jako výkupné za nás. Zaplatil za nás sám sebou, aby nás vykoupil. V jakém smyslu tedy Kristus zaplatil za všechny? Buď:

1. Kristus zaplatil za všechny lidi bez výjimky. Pokud to tak je, potom všichni musí být spaseni, protože za všechny byla zaplacená cena. Jinými slovy – podle šestnáctého verše předchozí kapitoly – všichni musí uvěřit v Krista, protože není jiná cesta, jak dosáhnout věčného života. A z druhé strany – je zaplacené výkupné! Je-li zaplacené výkupné za všechny, na základě čeho bude Bůh soudit? Jak by mohl odsoudit lidi kvůli jejich nevěře, pokud za ně bylo zaplacené výkupné? Je Bůh nespravedlivý? Bude trestat dvakrát za jeden čin? Potrestal Krista kvůli

hříchu a potom kvůli těmž hříchu potrestá ještě hříšníka? Bůh je spravedlivý soudce (2Tm 4,8). Moji milí, v pekle nebude nikdo, za koho bylo zapláceno výkupné. Pokud by to tak bylo, Kristus by byl naprosto nedostatečným výkupným, Bůh by byl nespravedlivý ve svých soudech, Duch svatý by byl neschopný přesvědčit hříšníka o hříchu a milosti, nová smlouva by se ukázala jako nedostatečná a neúčinná a nebyla by o nic lepší než ta stará a satan by se ukázal jako silnější než Bůh, protože by mohl ve svém zajetí podržet i ty, za které bylo zapláceno výkupné. Jestli dobře rozumíme tomu, co je to výkupné, pak má náš text naprosto jasný smysl – a to je druhé vysvětlení:

2. Kristus zaplatil za svůj lid. Kristus zaplatil za lidi ze všech ras, národů, kmenů a jazyků. Kristus zaplatil za všechny, kteří mu byli Otcem darováni. Není nikdo, kdo bude spasen a nebylo za něj zapláceno. Není nikdo, kdo bude zavržen, a bylo za něj zapláceno. Kristus sám říká, že nepřišel proto:

... aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé. (Mt 20,28)

A když ustanovuje památku Páně – to je něco, co si připomínáme každý týden – jaká slova Kristus říká, když podává učedníkům kalich?

Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. (Mt 26,27–28)

Proto dostal jméno Ježíš, protože vysvobodí **svůj** lid z jeho hříchů (Mt 1,21). Kristus přišel pro svou nevěstu, která není složená jenom z Židů nebo jenom z pohanů, ale je ze všech lidí. Proto se máme modlit za všechny lidi. Nebude spasen nikdo, kdo nebyl Kristem vykoupen a nebude zavržen nikdo, za koho bylo zapláceno výkupné.

On se za nás obětoval, aby nás vykoupil ze všeho hříchu a posvětil za svůj vlastní lid, horlivý v dobrých skutcích. (1Tt 2,14)

TŘI OTAZNÍKY NAD PRVNÍMI KAPITOLAMI GENESIS

Andy McIntosh

Když jsem v létě 2001 navštívil USA, měl jsem výsadu pobýt v několika sborech a vyučovat věřící o důležitosti Stvoření. Byla to význačná chvíle, když za mnou po jednom shromáždění přišel jeden upřímný mladý muž. Byl zneklidněn tím, že hlásání doslovného šestidenního porozumění knihy Genesis vede k tomu, že ostatní upřímní věřící, kteří se považují za evangelikály, by nyní neměli být považováni za věrné Písmu. A tak tím, že jsem tvrdil, že je důležité věřit v přímočarý historický význam Genesis (stvoření světa a vesmíru za šest 24hodinových dní), jsem podle něj podporoval zbytečné rozpory mezi věřícími. A to tím více, že známí komentátoři připouštějí rozdíly v pohledu na tento problém.

Toto samozřejmě není ojedinělý případ. V Británii a v USA je opravdu velmi rozšířené přesvědčení, že zde si přece můžeme dovolit odlišnosti ve víře, a že věc původu je vedlejší ve srovnání s hlavním předmětem, a tím je samo evangelium. Musíme si uvědomit, že tento hojně uznávaný názor zastávají lidé, kteří mají ušlechtilou a upřímnou touhu zůstat věrní evangeliu. Mnozí z nich jsou vůdci ve sborech, které zažily mnohá požehnání. Měli bychom tedy brát Stvoření tak vážně?

Budu se snažit zodpovědět tuto otázku tak, že vás provedu problémy, které do celé věci vnesl tento upřímný mladý muž. Protože jsem byl zaujat jeho přemýšlivostí, rozhodl jsem se vést s ním delší konverzaci a zjistit tak, čemu věří.

„Dny“ neznamenají opravdu „dny“

Když jsme si začali povídat, první věc, kterou jsem se snažil zdůraznit, byla, že jestliže je Bible autoritou ve všech věcech víry a chování, pak nejistota či neurčitost na úplně prvních stránkách této úžasné knihy těžko mluví pro přesnost na stránkách zbývajících. Můj přítel byl toho názoru, že si nemůžeme být jistí ohledně významu slova

„den“ (hebrejsky *yom*) v Genesis 1, což pak samozřejmě přináší možnost dlouhých věků, kdy se mohla evoluce domněle uskutečnit. Avšak důkladný rozbor tohoto slova ukazuje, že:

1. Slovo *yom* znamená dvaceti čtyř hodinový den nebo tu část dvaceti čtyř hodinového dne, kdy je světlo. Může být použito i pro neurčité období (například „den Páně“), ale kontext vše objasňuje. Důležitý je fakt, že v hebrejštině existuje zcela vhodný výraz pro dlouhý, ale určitý časový úsek. Tento výraz je *olam*, ale v Genesis není nikdy použit ve vztahu k týdnu stvoření.
2. Kontext Genesis 1 obsahuje „ráno a večer“. V hebrejských spisech to vždy označuje normální dvaceti čtyř hodinový den.
3. Opakování spojení „ráno a večer“ společně s počítáním (první den, druhý den, atd.) vždy také znamená, že slovo *yom* označuje běžný solární den.
4. Dále, Genesis 1,3 naznačuje, že zde existovalo oddělení světla od tmy a rotující země, což ukazuje na běžný den, tak jak jej všichni známe.
5. Zmínka nejenom o „dni“, ale také o opakované tmě noci opět ukazuje na normální dvaceti čtyř hodinový den. Jestliže chceme tvrdit, že „den“ znamená milióny let, musíme se uchýlit k pokroucenému uvažování, abychom mohli vysvětlit zákonitě stejně dlouhé období tmy během týdnu stvoření. Co pak tedy znamená ona „noc“ v tomto spletitém argumentu?
6. Snad jedním z nejjasnějších veršů ve vztahu k použití slova *yom* je Exodus 20,11, který se týká sabatu: „Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý... V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul...“ Samotný příkaz o dni odpočinku musí počítat se sedmi dvaceti čtyř hodinovými dny, aby dával smysl, protože jasně mluví o odpočinku po šesti normálních pracovních dnech. A přesto je v této větě použito přesně to stejné slovo jako v textu o původním stvoření. Říci, že buď Bůh použil týden, aby vše vysvětlil Mojžíšovi, nebo že jsme nyní v Božím dni odpočinku, znamená odstranit význam Exodu 20,11, a to že Bůh osobně stanovil den odpočinku a dal nám svůj vlastní příklad, který máme následovat.

Tyto argumenty jsou hlouběji rozvinuty jinde, ale onen upřímný hledající muž na ně reagoval neustálým trváním na tom, že den nebyl normální den. Pokud však bereme v úvahu pouze Písmo (bez zvažování jiných vnějších vlivů), jak tento text přirozeně čteme? Normální, jednoduchý, obyčejný, jasný den!

To mi osvětlilo, co doopravdy stojí za argumenty vyznávajících věřících proti šestidennímu stvoření – jako kazatelé pravdy se nesmíme bránit naší zodpovědnosti to pojmenovat. Je to v podstatě nedůvěra v Písmo. Vskutku, v celé církvi je to tak, že lidé nejsou připraveni žít na prvním místě s Bibli, což je rozhodující, má-li církev na obou stranách Atlantiku znovu obnovit svoji vizi. To se vztahuje na více oblastí než pouze na evoluci. Je to základní chyba vyznávající církve naší doby. Lidé spíše upřednostňují lidskou moudrost coby svého průvodce, než aby zůstali věrní Písmu za každou cenu.

A tak podle mého společníka v onen večer „dny“ neznamenal opravdu „dny“.

„Prach“ neznamená opravdu „prach“

Rozhovor pokračoval a my jsme začali přemýšlet o stvoření samotného člověka a o tom, jak velmi podrobný byl záznam o stvoření Adama a Evy. Někteří mají problémy s druhou kapitolou Genesis – říkají, že to vypadá jako jiná verze o původu prvního páru, ale ve skutečnosti nám Genesis 2 podává podrobnější záznam, který doplňuje shrnutí šestého dne v Genesis 1.

Genesis 1 a 2 neponechávají žádný prostor pro takzvanou lidskou evoluci. Bůh nevzal opici nebo nějaké podobné stvoření a nečinil ho člověkem. Bůh vzal prach. Neexistoval žádný předadamovský druh, jak by někteří chtěli, abychom věřili. Adam byl stvořen „od počátku“ (Mt 19,4) a v tom samém verši – to je důležité si uvědomit – Kristus učí o původu sexuálních odlišností, které byly záměrně zavedeny samotným Bohem, ne náhodou, která bloumala bludištěm nepovedených předlidských oblud! „Stvořitel od počátku ‚muže a ženu učinil je‘.“ Slova našeho Pána by měla být dostačující, ale i Pavel staví celý jeden argument, ne na teorii o „Evě z Afriky“, ale na Adamovi

před Evou, učiněného z prachu. V 1. Timoteovi 2,13 Pavel říká, že „první byl stvořen Adam a pak Eva“.

Od toho se odvíjí další věc, která způsobuje v našich sborech tolik sváru: důležitost mužského vedení. Nemá to nic společného s tím, že by muži byli lepší než ženy či naopak. Je to jednoduše o tom, že Bůh má pro každého jinou roli, a my jsme opravdově naplněni, když věříme, posloucháme a důvěřujeme tomu, co Bůh řekl, v tomto případě skrze apoštola Pavla. To je celý problém, víra v Boží Slovo a podřízení se mu. Zde nám Pavel tedy ukazuje základ učení o pohlaví – Bůh stvořil Adama jako prvního.

Jestliže toto popíráme, tak stejně jako Starý Zákon oslabujeme i Nový. Pavel se odvolává na Genesis, a tak upevňuje přímočaré chápání této knihy. Kdyby existoval nějaký předadamovský lidský druh, pak by se byl býval Adam narodil z předem existující ženy a celý Matouš 19,4 a 1. Timoteovi 2,13 by pozbyly významu. Zahrávat si s těmito oddíly Písma je pro nás duchovně nebezpečné. Dr. Martyn Lloyd-Jones před mnoha lety řekl, že takové smýšlení odvádí od pravdy. V roce 1971 v sérii tří přednášek na téma „Co je evangelikální?“ řekl:

Musíme věřit celé Bibli. Musíme věřit jak jejím vyučování, tak jejím historickým faktům. Pochybení zde vždy svědčí o odchýlení se od pravého evangelikálního postoje. Někteří lidé dnes říkají: „Ó, ano, my věříme Bibli a její autoritě ve věcech náboženství, ale samozřejmě nebudeme hledat v Bibli vědecká fakta ...“

Říkají, že jsou jakoby dvě velké autority a dva způsoby zjevení: jedním je Písmo a druhým příroda. Ty se podle nich doplňují ... a tak do Písma jdete za věcmi týkajícími se vaší duše, ale nejedete tam, abyste hledali další Boží zjevení jeho samého v přírodě. To hledáte ve vědě.

Proti tomu se musíme tvrdě postavit ... Musíme trvat na tom, že věříme v historickou pravdivost prvních kapitol Genesis a veškerých dalších biblických historických údajů.

Když mladý student, s nímž jsem mluvil, slyšel všechny tyto argumenty, navrhnul, že možná slovo „prach“ neznamená „prach“ tak, jak tomu my rozumíme. Spíše prostě říká, že jsme všichni stvořeni z materiálu, ve který se rozpadneme. Takhle by si pak mohl podržet evoluci

ve svém smýšlení a všichni ti uznávaní vykladači by mohli zůstat na palubě a být stále považováni za evangelikály. A tak jsme se ubírali v našem rozhovoru tímto směrem a já jsem se zeptal, jestli se nakonec navrátíme v prach tak, jak to věcně a jasně popisuje Kazatel 3,20. Nemohl popřít, že to je opravdové a doslovné. Pak jsme přešli k 1. Korintským 15,47: „První člověk byl z prachu země...“ – dost jasné učení. Zde v této kapitole o tělesném vzkříšení nemůže být pochyb o tom, že Pavel porovnával opravdového prvního Adama, stvořeného z prachu země, se slavně vzkříšeným tělem našeho Pána. První Adam musel být nezvratně „první“ (nikdo jiný nebyl před ním), jinak se celý Pavlův argument zhroutl. A nejen to, Adam musí být stvořen z prachu. Avšak jakkoliv jsem se snažil, zdálo se, že myšlení onoho mladého muže je jaksi zablokováno. Slova prostě neznamenal, co říkala. „Prach“ neznamenal doopravdy „prach“.

„Smrt“ neznamená opravdu „smrt“

Tento dlouhý rozhovor (a byl dlouhý, protože jsem si uvědomoval, jak obrovský význam má tento předmět na duchovní cestě tohoto muže) se začal nyní blížit k vyvrcholení, když jsme se dostali k samotnému jádru evangelia, tedy k otázce hříchu, smrti a vykoupení. Mnoho dalších lidí je přesně v té pozici jako tento mladý muž. V jejich mysli není pochyb o tom, že vykoupení je rozhodující. S liberály dnešní doby, kteří tyto vzácné pravdy zjevně popírají, by se vůbec nebavili. Ale v myšlení těchto lidí je nicméně základní chyba, protože nejdou ke kořenům této velmi vzácné teologie, učení, které je na úplném začátku knihy Genesis.

Genesis 2,17 říká, že „v den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrtí“ nebo v jiném překladu „smrtí umřeš“. Smrt přišla na řadu po pádu a ne *před* pádem člověka. Římanům 6,23 říká: „Mzdou hříchu je smrt.“ Smrt přišla jako následek hříchu. Odpovědí na to velmi často bývá, že se zde jedná o duchovní smrt – oddělení od Boha – ne tělesnou smrt, která už byla předtím součástí naší zkušenosti v hominoidním druhu. Ale jakkoliv atraktivní se může toto učení zdát, není biblicky obhajitelné z následujících důvodů:

1. Smrt v Genesis 2,17 je dvojitá rána. Říká doslova „smrtí umřeš“, Když Adam a Eva zhřešili, byl zde okamžitý následek – oddělení od Boha, jak nám dosvědčuje jejich schovávání se před Boží tváří okamžitě po tom, co pojedli ze stromu poznání dobrého i zlého. Přibližně o devět set let později si Adama vyžádala také tělesná smrt.
2. To, že tělesná smrt musí být obsažena v trestu po pádu je velmi jasné z učení 1. Korintským 15, kde se mluví o Adamovi jako o člověku stvořeném z prachu. Tato kapitola je také velice důležitá, když biblicky uvažujeme o tom, co se stalo při pádu. 1. Korintským 15,21–22 říká: „A jako vešla do světa smrt skrze člověka, tak i zmrtvýchvstání: jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života.“ 1. Korintským 15 mluví o tělesném vzkříšení. Naproti tomu Adam přinesl tělesnou smrt.
3. Učení o smrti jako o následku hříchu tvoří základ našeho porozumění Kristova kříže. Kristus zemřel jak duchovně tak fyzicky. Jestliže není tělesná smrt součástí trestu za hřích, tak proč pak Kristus tělesně zemřel? V Matoušovi 27,50 je řečeno, že Kristus „vypustil ducha“. Lukáš 23,46 zaznamenává Kristova poslední slova na kříži: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“ Po těch slovech skončil. Doslova to znamená: „Do tvých rukou propouštím svého ducha.“ Oddělil svého ducha od svého těla. Tělesně zemřel – všechno měl dokonale pod kontrolou. To byl poslední skutek Krista na kříži.
4. Předtím vytrpěl duchovní smrt za vykoupené, neboť dříve v této sérii sedmi pozoruhodných výroků našeho Spasitele byl duchovně oddělen od svého Otce, když v bolestech volá: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt 27,46). A tak potřebujeme této vzácné pravdě, že „Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem“ (1K 15,3) porozumět ve světle toho, co o smrti učí tato kapitola. Kristus zemřel za naše hříchy jak duchovně tak tělesně. Následně navrhopat, že v Adamově pádu byla obsažena pouze duchovní smrt, má vážné důsledky pro naše porozumění Kristovy oběti. V Adamově pádu byly nepochybně obsaženy obě formy smrti.

Když jsem toto vysvětlil, mladý muž, o kterého zmiňuji, se ten večer skálopevně držel pohledu, že při Adamově pádu přišla *duchovní* smrt, a že smrt nemusí znamenat tělesnou smrt.

V tu chvíli jsem si uvědomil, že můj přítel přivedl celý argument třikrát k bodu, kdy trval na tom, že slovo nemá svůj přímočarý význam, dokonce ani tehdy, když užití oněch slov silně napovídalo opaku. Jádrem problému tohoto mladého muže byla nedůvěra. Písmo nás naprosto jasně varuje: „Dejte si pozor, bratří, aby někdo z vás neměl srdce zlé a nevěrné, takže by odpadl od živého Boha.“ (Žd 3,12).

Dny ... prach ... smrt – tři věci, které jsou nezbytné, když máme porozumět Stvoření tak, jak je vyučováno v Genesis. Neobvykle silně jsem si v ten den uvědomil, že musíme brát Boží Slovo tak, jak je, a nechat Písmo, aby bylo svým vlastním vykladačem.

The Banner of Truth magazine, č. 469, říjen 2002

POVINNOST KŘEŠŤANA (NE)POSLOUCHAT OBČANSKOU AUTORITU

Matt Slick

Mnoho křesťanů věří, že bychom se měli podřídit všemu, co naše vlády řeknou, protože jsou podle Římanům 13 ustanovené Bohem. Proto bychom neměli vládě odporovat nebo ji neposlušovat. Je to však správný biblický postoj? Ne, není. Ve skutečnosti Písmo obsahuje mnoho příkladů, kdy praví věřící neposlušují „vládní“ autority. Podívejme se na to podrobněji. Nejprve se však podívejme na Římanům 13,1–2.

Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzpírá, přivolává na sebe soud. (Ř 13,1–2)

Obecné pravidlo, které vyplývá z 13. kapitoly listu Římanům, je, že se máme podřizovat občanské autoritě, což znamená podřizovat se Bohu a nevzdorovat žádnému požadavku vlády. To je v souladu se Starým zákonem. Vezměme si Daniela 2,21, kde se říká, že je to Bůh, kdo „krále sesazuje, krále ustanovuje“. Podřídit se autoritě tedy znamená podřídit se Bohu. Až potud je to dobré. Nicméně...

Odpor proti bezbožným vůdcům je biblický: Petr (Sk 5,29)

Petr a apoštolové odpověděli: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi.“ (Sk 5,29)

Když se na to podíváme z kontextu, apoštolové byli uvězněni za to, že uzdravovali lidi (Sk 5,16–18). Anděl otevřel brány vězení a přikázal apoštolům, aby šli do chrámu a zvěstovali lidem „ta slova života“ (v. 20). Učinili tak (v. 21 a 25) a byli zadrženi a předvedeni před

náboženskou radu (v. 27). Rada apoštolům připomněla, že dostali příkaz nekázat v Kristově jménu (v. 28). Petr však odpověděl: „Boha je třeba poslouchat, ne lidi“ (v. 29). Neuposlechl jejich příkaz.

Vidíme tedy, že apoštolové se postavili na odpor náboženským autoritám, protože jim Bůh prostřednictvím anděla přikázal hlásat evangelium. Připomínám, že Ježíš řekl: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého“ (Mt 28,19). Všem nám přikázal, abychom hlásali evangelium. A dělat to bude někdy znamenat, že se nepodřídíme všemu, co nám naše vlády nařizují, abychom dělali nebo nedělali.

Židovské porodní báby neuposlechly příkaz zabíjet děti mužského pohlaví (Ex 1,15–17)

Ve Starém zákoně vidíme, že egyptský král nařídil hebrejským porodním bábám, aby zabily všechny novorozence mužského pohlaví. Ačkoli to požadovala „světská vláda“, Boží lid neuposlechl.

Egyptský král poručil hebrejským porodním bábám, z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Púa: „Když budete pomáhat Hebrejkám při porodu a při slehnutí zjistíte, že to je syn, usmrťte jej; bude-li to dcera, ať si je naživu.“ Avšak porodní báby se bály Boha a rozkazem egyptského krále se neřídily. Nechávaly hochy naživu. (Ef 1,15–17)

Důvodem, proč neposlechli svou vládu, je to, že Bůh zakazuje vraždu v Desateru (Ex 20,13). Porodní báby úmyslně neposlechly vládnoucí autoritu představovanou egyptským králem, protože to odporovalo Božímu zákonu. (Ačkoli Desatero ještě nebylo sepsáno, existovaly zjevné zákony zakazující vraždu).

Tato pravda proti vraždě se vztahuje i na otázku sekulární nechtutnosti potratů. Křesťané by se měli v této věci postavit na odpor a neuposlechnout jakoukoli občanskou autoritu, a ne se jí jen podřít.

Šadrach, Mešach a Abednego neuposlechli Nebúkadnesarova příkazu uctívat falešné bohy (Da 3,14–18)

Jak už to tak bývá, lidé s autoritou vyžadují poslušnost. V případě Nebúkadnesara Šadrach, Mešach a Abednego neuposlechli příkaz uctívat falešné bohy. Král Nebúkadnesar jim pak vyhrožoval, že je zabije. Ani tváří v tvář smrti se však nepodřídili. Místo toho důvěřovali Bohu. Věděli, že neexistuje žádná záruka, že je Bůh vysvobodí. Přesto byli ochotni raději čelit smrti, než aby se podřídili občanské autoritě a uctívali falešné bohy v rozporu s Písmem. Podívejte se, co je psáno:

Nebúkadnesar se jich otázal: „Je to tak, Šadraku, Měšaku a Abednego, že mé bohy neuctíváte a před zlatou sochou, kterou jsem postavil, jste se nepoklonili? Nuže, jste ochotni v čase, kdy uslyšíte hlas rohu, flétny, citary, harfy, loutny a rozmanitých strunných nástrojů, padnout a poklonit se před sochou, kterou jsem udělal? Jestliže se nepokloníte, v tu hodinu budete vhozeni do rozpálené ohnivé pece. A kdo je ten Bůh, který by vás vysvobodil z mých rukou!“ Šadrak, Měšak a Abednego odpověděli králi: „Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď. Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Da 3,14–18)

Jako křesťané se nemůžeme klanět žádnému falešnému bohu ani ho uctívat. Možná se však ptáte: „Kde po nás vládá požaduje, abychom uctívali falešného boha?“ Nepožaduje. Nebo snad ano? Uctívat znamená vzdávat něčemu čest a slávu a důvěřovat tomu, že nás to vysvobodí z utrpení, hladu, nemocí a dalších problémů. Jde to až tak daleko, že by bylo možné říci, že je to naše vláda, která zmírňuje naše utrpení, hlad a nemoci? Nemohu si pomoci, ale příliš mnoho lidí vkládá svou naději a důvěru ve světskou vládu, a nikoli v Krista, který

by byl jejich zachráncem a živitelem. To by stálo za prozkoumání, ale prozatím musíme pochopit, co řekl Kristus: „Odevzdávejte císaři, co je císařovo, a Bohu, co je Boží“ (Mt 22,21).

Naše vláda nás samozřejmě nenutí, abychom se pod trestem smrti klaněli sochám a uctívali je. Naše vláda však prosazuje sekularismus, podporuje zabíjení nenarozených dětí, propaguje homosexualitu a trestá konzervativce, zejména křesťany, kteří se tomu brání. Funkčně se naše vláda někdy chová, jako by byla Bohem a vyžaduje podřízenost, poslušnost a dodržování předpisů. Musíme se však vzepřít všemu, co je v jakékoli vládě bezbožné.

Křesťané neuposlechli králův rozkaz zajmout Pavla

(2K 11,32–33)

Místodržitel krále Arety dal hlídat brány města Damašku, aby se mne zmocnil, byl jsem však v koši spuštěn otvorem v hradbách, a tak jsem unikl jeho rukám. (2K 11,32–33)

Damašek je město v Sýrii, mimo území Izraele. Místodržitel je vládce, kterému někdo z jiné země udělil autoritu. Aretas byl arabský král a tchán Heroda Antipy. Když tedy Pavel v Damašku kázal o Ježíši, tamní Židé zosnovali spiknutí, aby se ho „zbavili“ (Sk 9,23). Jeho učedníci ho však spustili ve velkém koši otvorem ve zdi, takže se mu podařilo uniknout (Sk 9,22–25).

Vidíme zde, že vládce ve spolupráci se Židy se snažil Pavla zadržet. Ale místo toho, aby uposlechli přání soudce, pomohli Pavlovi jeho učedníci uprchnout. Nepodřídili se vládnoucí autoritě, protože opět porušovala Písmo.

Odporuje Boží slovo samo sobě?

V určitém smyslu máme poslouchat občanské úřady, ale v jiném ne. Dělicí čára je jednoduchá. Kdykoli vláda prosazuje něco, co je v rozporu s Písmem, nemáme ji poslouchat. Naší povinností je následovat spíše Boha než člověka (Sk 5,29).

Proto když nějaká vláda prosazuje potrat, máme se jí postavit na odpor. Když stát schvaluje homosexualitu, máme se tomu postavit na odpor. Pokud stát schvaluje manželství osob stejného pohlaví, máme se mu postavit na odpor. To je významné zejména vzhledem k tomu, že vláda podporuje a uzákoňuje bezbožnost.

Naše křesťanská povinnost

Naší křesťanskou povinností je odporovat bezbožnosti, a to dokonce i v naší vládě. To však neznamená být násilný. Znamená to však, že se modlíme, účastníme se voleb, podáváme petice a dáváme najevo svou nespokojenost v souladu se zákony naší země. Nemáme být nečinní a pasivní. Ale stejně jako muži a ženy Starého zákona a apoštolové Nového zákona máme dělat to, co je v Božích očích správné – což někdy znamená neposlechnout příkazy našich vedoucích.

Pamatujte, že Písmo ukazuje, že máme „otevřít svá ústa za právo všech postižených“ (Př 31,9), „zakročit proti násilníkovi, dopomoci k právu sirotkovi“ (Iz 1,17), „zjednat chudému spravedlnost, pomoci vyvážnout nuznému ubožáku, vytrhnout ho svévolným z ruky“ (Ž 82,3–4). Nemáme mít jiné bohy než pravého a živého Boha (Ex 20,3). Máme se bránit hříchu potratu (Ex 20,13; Ž 82,3–4). Máme se bránit legalizaci a propagaci homosexuality (Lv 20,13; 2Pt 2,6–9). Máme odporovat snahám předefinovat manželství tak, aby vyhovovalo hříchu (Mk 10,6). Odpor je biblický, když znamená vzepřít se nařízením, zákonům a příkazům bezbožných vůdců, kteří jsou nad námi (Ex 1,15–21; 1S 14,24.43–46; Jr 26,10–16; Da 14,1; Gn 3,14–18; Mt 2,7–12; 2K 11,32–33).

Pokud je to možné, máme žít v pokoji se všemi lidmi (Ř 12,18) a poslouchat občanské autority (Ř 13,1–4). Nepodřizujeme se však vedení, pokud to znamená kompromis s pravdou Božího slova. Musíme více poslouchat Boha než člověka (Sk 5,29).

www.carm.org

MĚL BY SE KŘEŠŤAN ZAJÍMAT O KONSPIRAČNÍ TEORIE?

www.gotquestions.org

Kdo zavraždil Kennedyho? Kdo jsou ilumináti? Může se koronavirus šířit pomocí 5G sítí? Je QAnon pravdivý? Co je to adrenochrom? Bylo na raketoplánu zařízení, které způsobovalo zemětřesení? Pokud Bůh zjeví odpověď na některou z těchto spekulací, měli bychom mu být vděční, že vnesl světlo do našich záhad. Pokud ne, měli bychom to nechat být – zvláště pokud nám zabývání se těmito záhadami přináší strach.

Na jednu stranu jsou konspirační teorie zábavné. Snaha propojit nesourodé historické události přináší do chaosu pocit řádu. Spekulace o záhadách vyvolávají vzrušující obavy z budoucnosti, které zahánějí nudu a odvádějí pozornost od závažnějších problémů.

Mluvit a odhalovat pravdu je jistě biblické. Prorok Nátan odhalil Davidovo spiknutí, které mělo zakrýt jeho hřích vraždy (2S 12). Pavlův synovec odhalil spiknutí, jehož cílem bylo zavraždit Pavla, a díky tomu, že se o něm dozvěděl, byl pokus zmařen (Sk 23). Špatnost se ráda skrývá. V Janově evangeliu 3,20 se píše: „Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo.“ Vždy bychom měli hledat pravdu. „Jen milujte pravdu a pokoj!“ (Zach 8,19).

Dvě varování týkající se konspiračních teorií: za prvé, nikdy bychom neměli předbíhat Boha v tom, co nám chce odhalit. Bůh pravdivě odhaluje tajemství (Da 2,30; Gn 40,8). To, co potřebujeme vědět, nám řekne v pravý čas, a jsou věci, které vědět nepotřebujeme (Mk 13,32; Zj 10,4). Neměli bychom se oddávat zbytečným spekulacím, které nás připravují o čas a úsilí při práci pro Krista (1Tm 1,4).

Za druhé, neměli bychom se bát. „Bůh nám nedal ducha bázkivosti, ale ducha síly, lásky a rozvahy“ (2Tm 1,7). Mnoho konspiračních teorií se přiživuje na strachu a využívá nevědomosti a důvěřivosti. Bůh nás povolal k něčemu lepšímu.

Jedním z problémů konspiračních teorií je, že kladou příliš velký důraz na světské záležitosti. Je dobré, když se politické intriky dostanou na světlo, ale není to nutnou podmínkou křesťanského života (2Tm 3,12). Je správné, aby korupce byla postavena před soud (Iz 1,17), ale zbožný život je možné žít i tehdy, když na spravedlnost nikdy nedojde. Při hledání pravdy bychom měli mít stále na paměti Římanům 8,31: „Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“

Odhalování pravdy je dobré. Posedlost fámami, pověstmi a rádoby prokázanými teoriemi je škodlivá. Efezským 5,11–14 je vynikajícím vodítkem. Verš 11 říká, že máme nazývat pravým jménem „neužitečné skutky tmy“. Ale verš 12 říká, že o nich nemáme ani mluvit. Jak je máme odhalovat? Ne domněnkami, obavami, strachem nebo nekonečným uvažováním, ale čekáním na slova veršů 13 a 14: „Když se však ty věci správně pojmenují, je jasné, oč jde. A kde se rozjasní, tam je světlo.“ Mluvte pravdu a čekejte na správný Boží čas.

Nekonečné spekulace o konspiračních teoriích jsou přinejlepším ztrátou času. V horším případě tato posedlost vyvolává ochromující strach, protože odvádí naši pozornost od Krista. Vyhýbejte se záhadám, které se Bůh ještě nerozhodl zjevit. Nechte ho pracovat podle jeho načasování. Odpočívejte v jeho plánu, který nemůže být nikdy zmařen (Job 42,2).

A především se nebojte. „Srocují se králové země, vládcové se spolu umlouvají proti Hospodinu a pomazanému jeho. ... Ten, jenž trůn v nebesích, se směje, Panovníkovi jsou k smíchu“ (Ž 2,2.4).

*Konečně, bratří, přemýšlejte o všem, co je pravdivé,
čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky,
co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost
a co sklízí pochvalu.
(Filipským 4,8)*

NEBOJTE SE, ALE BOJTE SE!

František Hrdlička

Určitě znáte slova, a mnozí z nás nejen jako slova – stress, strach, úzkost, nejistota ... Strach někdy prožívá každý člověk, strach je emoce nebo pocit, vznikající jako reakce na reálné nebo údajně hrozící nebezpečí. Strach člověka něčím svazuje, ochromuje ho – lidé se obávají něco říct, bojí se někam jít ... V Písmu najdeme slova:

Kdo se třese před lidmi, ten klade sobě léčku, kdo však doufá v Hospodina, má v něm svůj hrad. (Př 29,25)

Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce. (1J 4,18)

Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho přibytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte. (J 14,1-4)

Z čeho můžeme mít strach?

Jedním z hlavních psychologických problémů dnešního světa je právě strach – strach z budoucnosti, z nemoci, ze stáří, strach o zaměstnání, o děti a blízké, strach o sebe samého nebo i před sebou, před válkou, před terorismem. Strach může být vytvářen i zaséváním pochybností (onemocníš!, nemáš náhodou smrtelnou nemoc?, jsi pro Ježíše dost dobrý?). Lidé zažívají strach nejen z reálného nebezpečí, ale i uměle vytvořený – naučený, vynucovaný, vsugerovaný.

Kdo nám může vsugerovat strach?

Strach velmi často prožívají lidé, kteří mají závislost na komunikačních technologiích. Pokud máme neustále nutkání prohlížet sociální

sítě, surfovat po internetu, sledovat mobil atd., máme závislost na komunikačních technologiích. Písmo říká:

„Všechno je mi dovoleno“ - ano, ale ne všechno prospívá. „Všechno je mi dovoleno“ – ano, ale ničím se nedám zotročit. (1K 6,12)

Mnoho lidí také má závislost na sledování televize. Díky tomu zažívají „televizní neurózu“, což se projevuje tak, že nás televizní pořady rozčilují (okamžitě nebo později). Pravidelné sledování televizních zpráv v lidech vyvolává strach, obavy. Mainstreamová média jsou manipulativní nástroje, které přispívají ke kolektivní panice, k vyvolávání strachu. Byla to právě tato média, kdo rozšířil pojmy „fake news“ a „dezinformační weby“. Ďábel ze sebe dělá velmi silného, ve skutečnosti ale tak silný není.

Je to ďábel a jeho démoni, kdo nám vsugerovává strach. Démoni často pracují skrze manipulaci a sugesci, vyvolávají v lidech strach, berou jim sebedůvěru, budují v nich pýchu... Ďábel se nepřetržitě snaží ve společnosti vyvolávat strach, obavy. On moc dobře ví, že když člověk prožívá strach, je velmi dobře manipulovatelný, ovladatelný. Strach používá Satan, aby nás držel ve svém sevření, ale strach ve spojení s bázní Boží, nás také motivuje k tomu, abychom se odvrátili od svých hříchů k Ježíši Kristu a k daru Jeho spravedlnosti.

Co můžeme proti tomu dělat?

Nenechme se obelhávat a manipulovat ďáblem. Užívejme si chvíle ticha, klidu a času pro sebe, resp. pro svůj vztah s Bohem. Důležité jsou denní rozhovory s Bohem, modlitby v „pokojíku“!

Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. (Mt 6,6)

Bděte tedy, protože nevíte, v který den váš Pán přijde. Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční hodinu přijde zlo-

děj, bděl by a zabránil by mu vloupat se do domu. Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete. (Mt 24,42–44)

Ďábel křesťanům vnucuje, že bdění znamená žít v neustálém stresu, v křeči. Jako křesťané máme bdít, to ale neznamená, že žijeme ve strachu! Bdíme, když dychtivě očekáváme příchod Pána Ježíše. Kdo dychtivě očekává příchod Pána Ježíše, ten si nezakládá na tomto světě.

Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce. (1J 4,18)

Žij láskou. Kde je láska, tam není strach. A co se týká strachů v našich životech, přinášejme je před našeho Pána. On je nám nablízku a rád nám pomáhá přemáhat naše obavy.

Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespatří Pána. (Žd 12,14)

Ježíš řekl:

Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se srdce vaše nechvěje a neděsí! (J 14,27)

Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,6–7)

KDY OPUSTIT CÍRKEV? (2. ČÁST)

Zkontrolujte své motivy a dejte si pozor na jazyk

Jeff Robinson

Před několika týdnů jsem zde na blogu Founders položil otázku „Kdy opustit církev?“ a slíbil jsem, že se této problematice budu věnovat i ve druhém příspěvku. V tomto příspěvku se chci zabývat otázkou, jak z církve odejít. Když je nutné najít si jiný sbor, musíme pečlivě sledovat svá srdce a své pohnutky a musíme si dávat pozor na to, co říkáme a jak se chováme „za dveřmi“, tedy poté, co jsme církev opustili.

Jako pastor i jako člen církve jsem viděl mnoho lidí, kteří opustili církev, a když tak učinili, pokračovali v nevýslovném poškozování svého bývalého sboru očerňováním, pomluvami a stěžováním si na vedení a ostatní členy. Curtis Thomas ve své vynikající knize *Life in the Body of Christ* (Founders Press, 2006) přináší celou řadu moudrých pastoračních rad o tom, jakým způsobem lze opustit církev, aniž by za sebou člověk nechal spálené mosty. Thomas říká, že:

1. Musíme pečlivě prověřovat své motivy.
2. Naše důvody musí být dobře podložené a jasně formulované.
3. Musíme se pravidelně a upřímně modlit za danou věc.
4. Musíme si velmi pečlivě dávat pozor na svůj jazyk.
5. Musíme být nesmírně opatrní, abychom zbytečně nevyvolávali neklid v ostatních členech.
6. Naše rozhovory s vedením se musí vyznačovat láskou.
7. Naše pokusy o nápravu musí být vedeny s velkou úctou, péčí a trpělivostí.
8. Pokud se naše obavy týkají spíše osobních preferencí než biblických záležitostí, musíme považovat zájmy druhých za důležitější než své.
9. Velkou pozornost bychom měli věnovat tomu, abychom se podřídili vedení církve, pokud s náležitou radou nezjistíme, že jde o vážnou biblickou záležitost.

10. Pokud nás vedoucí vyslechnou, musíme jim dát dostatek času na rozmyšlenou.
11. Pokud nás vedoucí nevyslechnou nebo nepřijmou vhodná opatření k nápravě a my jsme hluboce přesvědčeni, že se jedná o závažný biblický problém, měli bychom požádat o svolání shromáždění sboru, na kterém bychom vyjádřili své obavy.
12. Měli bychom si položit otázku, co jsme osobně udělali pro nápravu jakéhokoli pochybení nebo nedostatku, který nás ve sboru znepokojuje.
13. Měli bychom zhodnotit, zda by náš odchod nepoškodil jinak dobrý sbor.

Nikdy bychom neměli odcházet ani povzbuzovat ostatní k odchodu, pokud nejsme zcela přesvědčeni, že je splněna alespoň jedna z dvou následujících podmínek:

1) Církev se stala církví odpadlickou (tzn. že je zde tolerováno závažné nebiblické učení nebo praktiky).

2) Jsme přesvědčeni, že dlouhodobě nemůžeme v církvi najít místo, kde bychom mohli sloužit, nebo že naše rodiny nebudou v tomto těle duchovně nasyceny.

Členství v církvi je vážná věc, jeden z velkých Božích darů pro jeho lid. Budeme skládat účty z toho, jak jsme jednali s Kristovým tělem, a budeme skládat účty z každého slova, které jsme v tomto životě pronesli (Mt 12,36). Pokud tedy musíme pro sebe a své rodiny najít jiný sbor, učinme tak způsobem, který ctí Pána církve.

The Founders
(www.founders.org)

AUTORITA A VEDENÍ

Clifford Pond

V mnoha církvích se projevila krize autority, která má řadu příčin. Starší, kteří učí, se začali domnívat, že mají zvláštní postavení, a snažili se autokraticky vládnout ostatním starším v církvi. Opačným extrémem je, že když bylo ustanoveno pluralitní staršovstvo, starší se také stávali autoritářskými a v některých případech se pokoušeli řídit starší, kteří kázali!

V některých církvích, kde došlo k odklonu od procesu demokratického rozhodování, pak rozhodují starší a nikoliv shromáždění. Vláda většiny hlasů byla nahrazena vládou starších! V některých případech se od hlasování upustilo úplně.

Často sbor jasně nepochopil, co se děje a jaké to má důvody. Ze zkušenosti vím, že je možné tyto věci vyučovat po dlouhou dobu, a když se pak začnou uplatňovat v praxi, stále dochází ke zmatkům. Teprve když členové vidí, jak uspořádání funguje, skutečně začnou rozumět, a pak se může ukázat, že se jim to, co vidí, nelíbí!

Nemůžeme příliš dogmaticky tvrdit, že veškerá autorita v místní církvi spočívá v Ježíši Kristu a že on svou autoritu vykonává prostřednictvím Slova a svého Ducha. Všichni křesťané mají k tomuto jedinému zdroji autority stejný přístup. Muži jsou vybíráni za starší mimo jiné proto, že je u nich uznávána znalost Písma, ale to je neobdaňuje nějakou novou autoritou; kromě samotného Slova žádnou nemají.

Slovo *exousia* (autorita, vláda) se v Novém zákoně nikdy nepoužívá v souvislosti se staršími. Používá se o Ježíši (Mt 9,6; 28,18; J 17,2), o světských vládcích (J 19,10; Ř 13,1–3) a Pavel ho používá o autoritě, kterou má od Krista k budování věřících (2K 10,8; 13,10). Toto slovo se sice objevuje v našich (tj. anglických) překladech Židům 13,17, ale v řečtině není žádné slovo, které by to odůvodňovalo; řecké znění doslova zní „poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim“.

Nový zákon nicméně předpokládá silné vedení ze strany starších. To je obsaženo ve všech třech aspektech jejich práce – že jsou staršími,

že jsou pastýři a že dohlížejí. Pavel nařizuje tesalonickým věřícím, aby „uznávali ty, kteří mezi nimi pracují, jsou jejich představenými v Kristu a napomínají je“ (1Te 5,12).

V 1. Timoteovi 3,5 Pavel píše: „Nedovede-li někdo vést svou rodinu, jak se bude starat o Boží církev?“ Také v 1. Timoteovi 5,17 mají být starší těmi, kdo „dobře spravují“ (KRAL) církev, což doslova znamená „kteří znamenitě vedou“. V listu Židům 13,7 se pisatel zmiňuje o vedoucích a ve verši 17 mají být tito vedoucí posloucháni; obecně se má za to, že jsou to starší a jejich odpovědnost je postavena do velmi vážného světla. „Bdí nad vámi jako lidé, kteří se budou muset zodpovídat.“ Takové dílo může být splněno pouze tehdy, je-li jejich vedení uznáváno.

Ti, kdo zastávají názor, že mezi staršími existuje rovnost odpovědnosti, musí brát vážně problémy, které se objevily v oblasti vedení. Na hlavní problém nejspíš upozornil Dr. Peter Masters:

Dalším problémem je „syndrom výboru“. Záměrem Písma (a zde si všimněme tónu všech Pavlových pokynů Timoteovi) je, aby kazatel, který v církvi působí, udržoval církev duchovně ve střehu. On nese před Bohem nejvyšší odpovědnost za to, že lidé jsou inspirováni pravdou, vyzýváni, povzbuzováni a vybízeni, aby vytrvali v modlitbách a v horlivém nadšení pro Spasitelovo dílo.

Bude se muset zodpovídat Bohu, pokud starším dovolí, aby polevili, nebo pokud dojde k postupnému ochabnutí činnosti církve. Nakonec se bude muset zodpovídat, pokud se nepokusil o to, co by vedlo ke shromažďování duší a pozvednutí Pánovy slávy na daném místě.

Systém starších se stejnou mírou zodpovědnosti, stejně jako výbor s předsedou, který „se pravidelně obměňuje“, je popřením celého pojetí vedení. Ch. H. Spurgeon trefně poznamenal, že kdyby se o jednoho koně staralo deset čeledínů, pravděpodobně by umřel hladu! Pokud jsou si všichni starší rovni, kdo má být oporou? Kdo přijme konečný úkol od Pána, vyjádřený ve slavnostní, závažné druhé osobě jednotného čísla, jak to bylo Timoteovi a Titovi?

Příliš mnoho sborů skomírá proto, že nemají horlivého a angažovaného pastora, který by nakonec nesl odpovědnost za nedostatek poslušnosti a aktivity ze strany sboru.

Příjemná vzájemnost systému „rovnocenných starších“ však situaci ještě zhoršuje, protože pastor už není ani nominálně zodpovědný za to, aby předsedal.

(Sword and Trowel, 1985 No.2 p.27)

I když si nemyslím, že tyto otázky zpochybňují myšlenku rovnocennosti starších, je třeba brát vážně úskalí, která zmiňují. Církve musí být vedeny a vedení musí být jasné. Lidé obvykle nereagují na výbor; kvůli tomu některé sbory označily svého kazatele na plný úvazek za „pastora“ a ten se stal ústředním bodem života sboru. Je to pochopitelné, když si uvědomíme, že starší na plný úvazek je obvykle starší, který káže, protože kazatelská služba vyžaduje mnoho modliteb, studia a přípravy. Kazatel na plný úvazek však nemusí být tím nejlepším vedoucím, často jím není; je nucen do role, pro kterou se nehodí. To je obzvláště nepříjemné, když v některých oblastech jsou jiní schopnějšími vedoucími, například při vedení shromáždění sboru.

Lepší způsob, který více odpovídá smyslu Písma, je uznání darů. Ve staršovstvu se budou vyskytovat různé dary a nejlepší je, když je rozpoznán dar vedení a je mu umožněno stát v čele. Mezi staršími má být jasně stanoveno, kdo se bude věnovat vyučování a kázání a Skutky 6,1-6 nám napovídají, že těm, kdo se této práci věnují, má být umožněno, aby ji vykonávali přednostně. Neexistuje žádný biblický důvod k tomu, abychom tvrdili, že takoví starší (kteří kážou) by měli nést větší odpovědnost než ostatní starší nebo diakoni, spíše by měli být co nejvíce odlehčeni. Ve skutečnosti to naznačuje, že vedení může být nejlépe v rukou starších, kteří vedou a kteří nejsou odděleni ke kázání. Já se však přimlouvám za flexibilitu a za to, aby si každé staršovstvo vytvořilo svůj vlastní způsob vedení. Jak se mění církve a starší, měla by se měnit i struktura. Důležité je, aby církve byla jasně vedena a aby různé aspekty práce vykonávali ti nejvhodnější.

Členové církve musí vědět, na koho se obrátit s žádostí o informace nebo pomoc, jinak vznikne zmatek. To by nemělo být obtížné zajistit, ale může to být zanedbáno. Nechť si starší představí, že se jedná o nejméně významného člena sboru, a pak se postarají o to, aby takový člověk věděl a snadno pochopil, co se děje.

Církev není demokracie, je to Kristokracie. Proto „se církev nesnaží pouze zjistit názor většiny členů, ale spíše prostřednictvím modlitby a společenství poznat smýšlení Pána“ (Věříme, s. 30). To je velmi praktická záležitost. Demokratický postup nebere v úvahu skutečnost, že církev tvoří členové s různým stupněm porozumění a zkušeností. Vezměme si například otázku jmenování starších nebo diákonů. Není neobvyklé, že se bezohlední nebo dokonce i dobře smýšlející členové snaží ovlivnit méně zralé členy. V každém případě jsou taková rozhodnutí pro nové mladé členy příliš velkým břemenem.

Dalším nedostatkem demokratického přístupu je to, že považuje za samozřejmé, že se lidé mohou zdržet hlasování nebo hlasovat proti tomu, co je navrženo. To vede k rozdělení a zatvrzení se v různých postojích. O tom, jak postupovat, budeme hovořit později, ale pro tuto chvíli řekněme, že cílem starších bude usilovat o jednomyslnost sboru. Otázkou zůstává, jak mají starší své vedení realizovat.

Mají činit rozhodnutí, aniž by o tom diskutovali s církví? Mají napomínat (jak někteří dělají) členy, kteří se odváží zpochybnit jejich rozhodnutí, doporučení nebo pokyny, kvůli tomu, že jsou vzpurní?

Duch, v němž se vedení uskutečňuje, a atmosféra rozhodování v církvi jsou nesmírně důležité. Náš Pán učil, že vedoucí mají být služebníky (Mk 9,33–35). Apoštol Pavel se snažil vyvarovat toho, aby „panoval“ nad ostatními (2K 1,24; 13,10; 1K 2,1–5), a apoštol Petr učil, že starší se mají o Boží stádce starat „s horlivou ochotou“ (1Pt 5,1–4). Dokonce i v 1. Timoteovi 3,5, kde Pavel mluví o tom, že starší musí být schopni „vést“ své vlastní rodiny, nepřenáší stejné slovo do kontextu církve, ale spíše tento pojem modifikuje slovy „jak se bude starat o Boží církev?“ Každému vedoucímu církve se musí do mysli vštípit Ježíšova slova: „Víte, že vládcové panují na národy a velicí je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20,25–28). A nezapomeňte, že tato slova byla adresována apoštolům. Jestliže apoštolové musí být otroky, pak se této výzvě nevyhnou ani starší.

Pavel nám předkládá stejnou výzvu v Efezským 5,21: „V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým.“ Starší jsou údy církve a nejsou

osvobození od povinnosti podřízovat se svým spolubratřím. Jakkoli se tato představa může zdát obtížná, jejich vedení musí být vykonáváno v duchu podřízenosti. Pavel to s jistotou rozvíjel jak v kontextu evangelizace: „Jsem svoboden ode všech, ale učinil jsem se otrokem všech, abych mnohé získal“ (1K 9,19), tak v kontextu církve: „Vždyť nezvěstujeme sami sebe, nýbrž Krista Ježíše jako Pána, a sebe jen jako vaše služebníky pro Ježíše“ (2K 4,5).

V životě církve se podřízenost starších členům sboru neodehrává ve smyslu „ocas vrtí psem“, ale ve smyslu služby. Starší se například podřízují potřebám členů sboru tím, že tyto potřeby uznávají a snaží se je uspokojit. Může se zdát, že členové jsou obtížní, když nechtějí ochotně přijímat doporučení starších. Podřízení se vyžaduje, aby jim starší trpělivě domlouvali. Pokud členové řeknou: „Chceme více času na rozmyšlenou a na modlitbu nad touto záležitostí“, submisivní starší s dobrou vůlí takové žádosti vyhoví. Člen může být kritický vůči vedoucím ohledně kázání. Znam příklady, kdy bylo staršímu řečeno, že ve svém kázání nesmí nikdy zmínit určitou doktrínu. Jak se zde projeví podřízenost? Ne v tom, že se přestane zabývat nepohodlným učením, ale v pokoře staršího, když to nebude brát jako osobní urážku a bude ochotný s dotyčným členem čas. Nepodřízujeme se, když lidi odepisujeme jako ty, se kterými si nelze poradit.

Starší mají vést (Žd 13,17), což znamená, že jsou iniciátory a rozhodujícími muži, ale ne s autoritou úřadu ani s postojem nadřazenosti, nýbrž zbožným příkladem, trpělivým napomínáním a pokornou službou, aby si získali úctu, a tím i přijetí členů. Starší musí mít na paměti nejen to, že „stavějí z banánů“ (viz Bibliografie – jedná se o knihu D. & N. Copleyových, pozn. red.), ale že oni sami mají tytéž vlastnosti.

Autoritářský přístup je nebiblický a nebezpečný. Spíše snižuje, než odráží Kristovo vedení a brzdí duchovní růst, protože má tendenci nahrazovat osobní přístup věřícího ke Slovu a Duchu.

Někteří lidé v reakci na nedbalost a nekázeň uplatňují „silné pasýrské vedení“. Přisvojují si autoritu nejen vyžadovat přísné dodržování Písma, ale také dodržování svých pokynů v záležitostech, o kterých Písmo výslovně nehovoří, jako například o tom, koho si má člověk vzít nebo zda má změnit zaměstnání. Je škoda, že se tak děje

v době, kdy jsou členové ochotnější obracet se na starší s prosbou o radu a doporučení. Mnohé odradilo od hledání takové rady rozšíření tohoto autoritářského přístupu. Šťastná je taková církev, kde její členové mají možnost svobodně sdílet své problémy a těžkosti nej-různějších rozhodnutí se staršími v atmosféře lásky a porozumění, které nijak nesnižují jejich vlastní odpovědnost vůči Pánu a všeobecné kněžství věřících (1Pt 2,9–10).

Odpovědi na otázky typu: „Kdo rozhoduje, členové nebo starší?“ je třeba vnímat v kontextu lásky, vzájemné podřízenosti a služby. Starší musí vést, jinak bude církev zmatená. Starší musí sloužit, jinak jejich vedení zadusí duchovní život sboru. Kromě toho musí být tyto zásady jasně pochopeny sborem a všemi zúčastněnými ještě předtím, než jsou vůbec starší ustanoveni.

Není snadné pochopit myšlenku vedení prostřednictvím podřízenosti a služby a ještě obtížnější je ji uvést do praxe. Řešení nalezneme v opakované četbě života samotného našeho Pána. Pavel svým způsobem odrážel příklad svého Mistra, když přirovnal své chování k chování kojící matky: „Ač jsme mohli jako Kristovi poslové dát najevo svou důležitost, byli jsme mezi vámi laskaví, jako když matka chová své děti. Tolik jsme po vás toužili, že jsme vám chtěli odevzdat nejen evangelium Boží, ale i svůj život. Tak jste se nám stali drahými!“ (1Te 2,7–8). Může být jasnější příklad podřízenosti a služby než péče matky o své dítě? Potřeby dítěte mají přednost, vše ostatní musí být ponecháno stranou, když se ozve pláč. Matčino ucho je skutečně naladěno na pláč, který ostatní možná neslyšeli.

Ale všechno se dá dohnat do krajnosti, a tak si musíme všimnout, že Pavel v téže pasáži také říká: „Víte přece, že jsme každého z vás jako otec své děti napomínali, povzbuzovali a zapřísahali, abyste vedli život důstojný Boha (1Te 2,11–12). Vedení tedy musí nést znaky pečující matky i moudrého otce.“

Tuto zásadu podřízenosti a služby ve vedení uznávají i lidé ve světě obchodu. Například Robert Greenleaf byl ředitelem výzkumu managementu ve společnosti American Telephone and Telegraph, která byla v té době údajně největší korporací na světě. V roce 1977 napsal knihu s názvem *Servant Leadership* (Služebné vedení), v níž

tvrdil, že ti, kdo jsou vedoucími pracovníky, musí sloužit těm, které vedou, a pouze ti, kdo slouží, jsou vhodní pro vedení. Greenleaf nabídl tento zajímavý test dobrého vedení:

Nejlepším testem, který je však velmi obtížné provést, je: Stávají se ti, kterým se slouží, stále zralejšími lidmi? Jsou zdravější, moudřejší, svobodnější, samostatnější a blíží se tomu, aby se sami stali služebníky?

Když takto chápeme vedení, můžeme také vidět, jak je v souladu s biblickým principem kněžství všech věřících (1 Pt 2,9-10).

Robert W. Ferris ve svém příspěvku předneseném na Emmanuel Bible College v Cebu na Filipínách v roce 1984 řekl:

Předpoklad je jednoduchý, ale dalekosáhlý: lidé jsou cenní. Každý člověk je bytostí jedinečného významu. Vzhledem k jejich jedinečnosti, a to nejen ve vztahu k sobě navzájem, ale mnohem více v kontrastu ke všemu ostatnímu, co existuje, je třeba na lidi vždy pohlížet jako na osobnosti a právě tak k nim přistupovat a nikdy s nimi nejednat jako s předměty či věcmi.

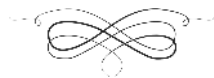
Ferris dále ukázal, že služebné vedení je biblickou nutností:

Ježíš svým učedníkům nejméně čtyřikrát během závěrečného období svého pozemského působení řekl: „Kdo chce být první, musí být úplně poslední.“ Domníváte se, že jim chtěl poradit, jak se prosadit v nebeském království? Jsem si jistý, že ne! Ve skutečnosti to byla právě snaha učedníků dostat se dopředu, jejich touha po významných pozicích, která byla hlavním důvodem této Ježíšovy poznámky. Tímto výrokiem je (a také i nás) Ježíš upozornil, že etika Království převrací zvrácenou hierarchii světských hodnot. Svět nám říká: „Buď pyšný! Drž hlavu hrdě vztyčenou. Ať ostatní vědí, že jsi někdo. Využij svou moc, aby ses prosadil. Snaž se dostat na vrchol. Buď ambiciózní! Snaž se! Usiluj!“ Ježíš nám však říká: „Kdo chce být první, buď ze všech poslední a služebník všech.“ (Mk 9,35)

Někdy se mladý muž ocitne v pozici, kdy se musí ujmout vedení mezi lidmi staršími, než je on sám. Pavlovy pokyny mladému Timoteovi jsou v této a řadě dalších záležitostí velmi výstižné. „Proti staršímu člověku nevystupuj tvrdě, nýbrž domlouvej mu jako otci, mladším jako bratrům, starším ženám jako matkám, mladším jako sestřím, vždy s čistou myslí“ (1Tm 5,1–2).

Na závěr této kapitoly uvedme několik doporučení a doporučení pro vedoucí obecně.

1. Dávejte si pozor na svého vlastního ducha. Pýcha snadno vztyčí svou ošklivou hlavu v podobě dogmatismu, arogance nebo odtazitosti.
2. Nedělejte „všechno“ jen proto, že ostatní nemohou udělat práci tak dobře jako vy. Povzbuzujte druhé k práci, i když ji nedělají tak dobře, jak byste si přáli.
3. Nespěchejte vpřed tak, abyste ostatní neochotně táhli za sebou.
4. Nechte ostatní, ať se věnují své práci, aniž byste se do ní pletli. Najděte jiné způsoby, jak jim dát najevo, že se o ně zajímáte, a jak je povzbudit.
5. Ujistěte se, že vaši kolegové vědí, co od nich očekáváte. Například na závěr schůzky, na které se rozhoduje o plánování, projděte body k jednání a ujistěte se, že každý ví, co má udělat.
6. Dejte si pozor na zvýhodňování vyplývající z rodinných vazeb nebo zvláštních přátelských vztahů. Ve sporu mezi Pavlem a Barnabášem lze důvodně předpokládat, že Barnabáš tolik stál o přijetí Jana Marka, právě proto, že byl jeho blízkým příbuzným (Sk 15,36–41; Ko 4,10).

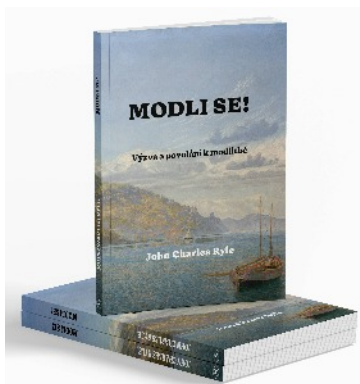

MODLI SE!

Výzva a povolání k modlitbě

John Charles Ryle

Modlitba pod Božím požehnáním vede ke znovuzrození, posiluje víru, přenáší hory a podporuje duchovní růst a spokojenost, která se povznáší nad okolnosti. Na druhé straně život bez modlitby je širokou cestu nevěřích, která vede do zahynutí. A všichni ti, kdo vyznávají Pána Ježíše Krista, ale žijí bez modlitby, se vystavují nebezpečí odpadnutí od víry. Ryle poznamenává, že „lidé upadají v soukromí dlouho předtím, než to začne být zjevné veřejně.“

Jeho varování je jistě vhodným slovem pro současnou evangelikální církev, jejíž svědectví ztracenému a hynoucímu světu bylo během poslední generace těžce poznamenáno nejrůznějšími skandály a kompromisy, které se netýkají jenom vedoucích nebo jednotlivých křesťanů, ale přímo celých sborů, ba dokonce i denominací.

Rozměr a vazba: 110 x 160 mm, brož.

Počet stran: 80

Cena: 69,- Kč

(Uvedená cena je za knihu v předprodeji a je platná pouze do vydání knihy v dubnu 2024. Prodejní cena knihy bude 95,- Kč).

www.eshop.solideogloria.cz

Ⓢ *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

Praha 2024